

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ ΚΑΙ ΑΜΑΖΩΝ Α.Ε. ΚΑΤΑ ΕΛΛΑΔΑΣ
(Προσφυγή αριθ. 12929/18)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

3 Δεκεμβρίου 2020

Η απόφαση αυτή είναι τελεσίδικη. Μπορεί να υποστεί μικροαλλαγές ως προς την μορφή.

Στην υπόθεση Παπαχελά και AMAZON Α.Ε. κατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε Τμήμα, η σύνθεση του οποίου έχει ως εξής:

Ksenja Turković, *πρόεδρος,*

Λίνος-Αλέξανδρος Σισιλιάνος,

Alena Poláčková,

Péter Paczolay,

Gilberto Felici,

Erik Wennerström,

Lorraine Schembri Orland, *δικαστές,*

και Renata Degener, *αναπληρώτρια γραμματέας τμήματος,*

Αφού έλαβε υπόψη:

την προσφυγή (αριθ. 12929/18) στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας, με την οποία μία υπήκοος του Κράτους αυτού, η κυρία Αλίκη-Μαρία Παπαχελά, και μία ανώνυμη εταιρεία του ξενοδοχειακού κλάδου, η εταιρεία Αμαζών («οι προσφεύγοντες») προσέφυγαν ενώπιον του Δικαστηρίου δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση») στις 9 Μαρτίου 2018,

την απόφαση να γνωστοποιηθεί στην ελληνική κυβέρνηση (η «Κυβέρνηση») η αιτίαση η οποία αφορά το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1 και να κηρυχθεί η προσφυγή απαράδεκτη κατά τα λοιπά,

τις παρατηρήσεις των διαδίκων,

Αφού διασκέφθηκε σε δικαστικό συμβούλιο στις 10 Νοεμβρίου 2020,

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία υιοθετήθηκε την πιο πάνω ημερομηνία:

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Η παρούσα προσφυγή αφορά την κατάληψη κατά τρόπο καταχρηστικό του ξενοδοχείου των προσφευγουσών το οποίο ευρίσκεται στο κέντρο της Αθήνας, επί τρία έτη, από μετανάστες και «αλληλέγγυους» των τελευταίων, καθώς και την αδυναμία των προσφευγουσών να τύχουν την συνδρομή των αρχών προκειμένου αυτοί να εξωσθούν και οι ίδιες να ανακτήσουν την νομή του ξενοδοχείου.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

2. Η πρώτη προσφεύγουσα έχει γεννηθεί το 1961 και κατοικεί στην Αθήνα. Η δεύτερη προσφεύγουσα είναι μία ανώνυμη εταιρεία της οποίας μοναδική μέτοχος είναι η πρώτη προσφεύγουσα. Οι δύο προσφεύγουσες εκπροσωπούνται από την δικηγόρο κ. Ε.-Α. Κούτρα.

3. Η Κυβέρνηση εκπροσωπήθηκε από τον εντεταλμένο του αντιπροσώπου της, κύριο Κ. Γεωργιάδη, πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Α. Οι συνθήκες της υπόθεσης

4. Η δεύτερη προσφεύγουσα συστάθηκε με σκοπό την εκμετάλλευση ενός ξενοδοχείου το οποίο κατασκευάστηκε από τον πατέρα της πρώτης προσφεύγουσας. Το 1974, αυτή εκμίσθωσε το ξενοδοχείο στην εταιρεία Π. Στην συνέχεια, ευρισκόμενη σε κατάσταση παύσης πληρωμών και μη δυνάμενη πλέον να καταβάλει τα μισθώματα, η εταιρεία Π υποχρεώθηκε να επιστρέψει το ξενοδοχείο στην δεύτερη προσφεύγουσα στις 15 Μαρτίου 2010. Εν τούτοις, το ξενοδοχείο παρέμεινε κλειστό.

5. Όταν η μεταναστευτική κρίση στην Ελλάδα έφθασε στο αποκορύφωμά της τον Μάρτιο 2016 και η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες αναζητούσε προς μίσθωση κτίρια προκειμένου να στεγάσει πρόσφυγες, πολλές μη κυβερνητικές οργανώσεις εκδήλωσαν το ενδιαφέρον τους να μισθώσουν το ξενοδοχείο. Η πρώτη προσφεύγουσα συνήψε τότε μία συμφωνία με μία τέτοια οργάνωση η οποία ανέμενε την έγκριση της χρηματοδότησης από την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες.

6. Στις 22 Απριλίου 2016, η πρώτη προσφεύγουσα διαπίστωσε ότι το λουκέτο της πόρτας εισόδου του ξενοδοχείου είχε παραβιαστεί και ότι το ξενοδοχείο είχε αρχίσει να τελεί υπό κατάληψη από άτομα τα οποία ήταν «αλληλέγγυα» στους πρόσφυγες. Η προσφεύγουσα κάλεσε την αστυνομία, αλλά η τελευταία δεν κινήθηκε αμέσως και όταν έφθασε επί τόπου αρκέστηκε στο να μείνει σε απόσταση και να παρατηρεί τις κινήσεις των καταληψιών. Επιτιθέμενοι στην πρώτη προσφεύγουσα, οι «αλληλέγγυοι» της δήλωσαν ότι το ξενοδοχείο επρόκειτο στο εξής να στεγάζει μετανάστες και πρόσφυγες τα δικαιώματα των οποίων ήταν πιο σημαντικά από την ιδιοκτησία της τελευταίας.

7. Η πρώτη προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι, από την πρώτη ημέρα της κατάληψης του ξενοδοχείου της, αυτή αποτελούσε συνεχώς το αντικείμενο επιθέσεων στα κοινωνικά δίκτυα στα οποία την παρουσίαζαν ως πλούσια

κληρονόμο που την ενδιέφερε η περιουσία της και χωρίς συμπόνια για τις οικογένειες των προσφύγων.

8. Η πρώτη προσφεύγουσα, συνοδευόμενη από τον δικηγόρο της, μετέβη στο αστυνομικό τμήμα του Αγίου Παντελεήμονα, αλλά, κατ'αυτήν, οι αστυνομικοί του τμήματος αυτού αρνήθηκαν να καταχωρίσουν την μήνυσή της και την παρέπεμψαν σε άλλες υπηρεσίες. Η προσφεύγουσα κατέθεσε τότε μία μήνυση κατ' αγνώστων στην Αστυνομική Διεύθυνση Αθηνών.

9. Σύμφωνα με την Κυβέρνηση, το αστυνομικό τμήμα του Αγίου Παντελεήμονα έλαβε την κατάθεση της πρώτης προσφεύγουσας και διαβίβασε την δικογραφία στην Αστυνομική Διεύθυνση Αθηνών και στην συνέχεια στην εισαγγελία του πλημμελειοδικείου Αθηνών, η οποία διέταξε προκαταρκτική εξέταση για ηθική αυτουργία στην διάπραξη αδικήματος και διατάραξη της οικιακής ειρήνης.

10. Τον Ιούνιο του 2016, ο δικηγόρος των προσφευγουσών έγραψε στον εισαγγελέα για να παραπονεθεί για το ότι δεν είχε αναληφθεί οποιαδήποτε ενέργεια για την εκκένωση του ξενοδοχείου. Ο εισαγγελέας διέταξε την διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης. Σύμφωνα με τις προσφεύγουσες, ο αξιωματικός της αστυνομίας ο οποίος ήταν υπεύθυνος για την εξέταση φέρεται να τους ενημέρωσε ότι υπήρχε ήδη ένα σχέδιο εκκένωσης αλλά δεν μπορούσε να τεθεί σε εφαρμογή ελλείψει σχετικής διαταγής από τον υπουργό Προστασίας του Πολίτη ή τον αρχηγό της αστυνομίας. Ο δικηγόρος των προσφευγουσών έγραψε στον αρχηγό της αστυνομίας και στον πιο πάνω αναφερόμενο υπουργό για να παραπονεθεί για την αδράνεια των αρχών, για την καταστροφή της περιουσίας τους και για το γεγονός ότι ήταν υποχρεωμένες **μα** καταβάλλουν φόρους και τέλη για το ξενοδοχείο.

11. Στις 24 Ιουλίου 2016, η Αστυνομική Διεύθυνση Αθηνών ζήτησε από την εισαγγελία μία παράταση της προθεσμίας για την ολοκλήρωση των ενεργειών που σχετίζονταν με την εξέταση. Στις 16 Σεπτεμβρίου 2016, η εισαγγελία ζήτησε την προσκομιδή της δικογραφίας, κάτι το οποίο η Αστυνομική Διεύθυνση έπραξε στις 27 Οκτωβρίου 2016. Εν τούτοις, στις 17 Μαΐου 2017, η δικογραφία επαναδιαβιβάστηκε στην Αστυνομική Διεύθυνση για συμπληρωματική έρευνα.

12. Εν τω μεταξύ, οι «αλληλέγγυοι» οι οποίοι είχαν καταλάβει το ξενοδοχείο επανασυνέδεσαν παρανόμως το ηλεκτρικό ρεύμα και το νερό που η πρώτη προσφεύγουσα είχε διακόψει στο παρελθόν. Η δεύτερη προσφεύγουσα έγραψε στην δημόσια επιχείρηση ηλεκτρισμού και στην εθνική εταιρεία υδάτων για να

τις ενημερώσει για την κατάσταση και να τις προειδοποιήσει ότι δεν έφερε οποιαδήποτε ευθύνη για την κατανάλωση που έκαναν οι ένοικοι του ξενοδοχείου. Καμία από τις δύο επιχειρήσεις δεν απάντησε στις προσφεύγουσες. Αντιθέτως, τον Μάρτιο 2017, η εθνική εταιρεία υδάτων όχλησε την δεύτερη προσφεύγουσα να καταβάλει έναν λογαριασμό 81.500 ευρώ (ποσό το οποίο στις 12 Φεβρουαρίου 2018 είχε ανέλθει σε 141.990 ευρώ), άλλως θα προέβαινε στην κατάσχεση του ξενοδοχείου.

13. Στις 19 Οκτωβρίου 2016, η πρώτη προσφεύγουσα έγινε δεκτή από τον αντιπρόεδρο της κυβέρνησης. Αυτή του παραπονέθηκε διότι όφειλε να πληρώσει δεκάδες χιλιάδες ευρώ φόρο κατ'έτος για ένα ξενοδοχείο το οποίο δεν διέθετε πλέον. Ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης φέρεται να της απάντησε ότι δεν τον αφορούσε η υπόθεσή της, ότι όφειλε να συνεχίσει να πληρώνει τους φόρους ως νόμιμη κυρία του ξενοδοχείου, αλλά ότι επρόκειτο να το αναφέρει στον υπουργό μεταναστευτικής πολιτικής. Ένα μήνα αργότερα, ένας συνεργάτης του αντιπροέδρου της κυβέρνησης φέρεται να ενημέρωσε την πρώτη προσφεύγουσα ότι η κατάληψη του ξενοδοχείου θα συνεχιζόταν διότι αυτή ήταν η επιθυμία του κυβερνώντος κόμματος το οποίο φοβόταν αρνητικές αντιδράσεις του κοινού.

14. Στις 26 Οκτωβρίου 2016, η πρώτη προσφεύγουσα οργάνωσε μία συνέντευξη τύπου κατά την οποία κάλεσε την κυβέρνηση να αναλάβει τις ευθύνες της και να προστατεύσει την κυριότητά της. Αυτή κάλεσε επίσης την κυβέρνηση να προστατεύσει τα δικαιώματα των προσφύγων εγκαθιστώντας τους σε έναν αξιοπρεπή χώρο έτσι ώστε να μπορέσει να πάρει πίσω το ξενοδοχείο της. Τέλος, ζήτησε να αποζημιωθεί για την παράνομη κατάληψη του τελευταίου. Κατά τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, αυτή η συνέντευξη τύπου προκάλεσε κατακραυγή σε βάρος της εκ μέρους των ενοίκων του ξενοδοχείου.

15. Σε μία δημόσια εκδήλωση σχετικά με την μεταναστευτική κρίση που έλαβε χώρα στην Αθήνα τον Δεκέμβριο του 2016, ο υπουργός μεταναστευτικής πολιτικής, στον οποίο αποτάθηκε η πρώτη προσφεύγουσα, φέρεται να δήλωσε ότι η κατάληψη του ξενοδοχείου της προσφεύγουσας, αλλά και άλλων ιδιωτικών ή δημοσίων κτιρίων, ήταν αναγκαία προκειμένου να αντιμετωπισθεί η προσφυγική κρίση την οποία η κυβέρνηση είχε τόση δυσκολία να διαχειριστεί. Παρά ταύτα, στην συνέχεια, αυτός κάλεσε την πρώτη προσφεύγουσα στο γραφείο του, της ανέφερε ιδιωτικώς ότι συμεριζόταν την άποψή της και την διαβεβαίωσε ότι θα προσπαθούσε να τακτοποιήσει το ζήτημα.

16. Στις 3 Μαρτίου 2017, δεδομένου ότι δεν είχε ακόμη κανένα νέο, η πρώτη προσφεύγουσα κατέθεσε μήνυση, τόσο ατομικώς όσο και ως πρόεδρος – διευθύνουσα σύμβουλος της δεύτερης προσφεύγουσας, κατά του αναπληρωτή υπουργού εσωτερικών, κατά του αρχηγού της αστυνομίας και κατά παντός υπευθύνου για παράβαση καθήκοντος. Αυτή περιέγραψε την εξέλιξη των γεγονότων και κατήγγειλε την αδικαιολόγητη και πρωτοφανή αδράνεια των οργάνων του Κράτους η οποία είχε οδηγήσει στην οικονομική καταστροφή της και στην ερήμωση του περιουσιακού στοιχείου τους για το οποίο αυτή κατ'έβαλε ετησίως σημαντικούς φόρους και βάρη. Στις 15 Μαρτίου 2017, η δικογραφία της μήνυσης διαβιβάστηκε στην εισαγγελία του Αρείου Πάγου.

17. Στις 13 Απριλίου 2017, η δεύτερη προσφεύγουσα κατέθεσε ενώπιον του ειρηνοδίκη Αθηνών μία αίτηση ασφαλιστικών μέτρων για την αποβολή των καταληψιών από το ξενοδοχείο. Η αίτηση στρεφόταν κατά δύο ομάδων φυσικών προσώπων, με τους τίτλους «πρωτοβουλία αλληλεγγύης έναντι των πολιτικών και οικονομικών προσφύγων» και «δίκτυο για τα ατομικά και τα πολιτικά δικαιώματα». Η δικάσιμος, η οποία είχε οριστεί αρχικά για τις 7 Ιουνίου 2017, αναβλήθηκε για τις 7 Ιουλίου 2017.

18. Στις 17 Μαΐου 2017, η πρώτη προσφεύγουσα ενημερώθηκε ότι μία διαταγή εκκένωσης είχε εκδοθεί από τον εισαγγελέα, αλλά δε είχε εκτελεστεί.

19. Με την με αριθμό 1023/2017 από 26 Ιουλίου 2017, ο ειρηνοδίκης δέχθηκε την αίτηση, αναγνώρισε την δεύτερη προσφεύγουσα προσωρινή νομέα του ξενοδοχείου και διέταξε το δίκτυο για τα ατομικά και τα πολιτικά δικαιώματα» να αποδώσει την νομή του ξενοδοχείου στην αιτούσα, επ'απειλή μιας χρηματικής ποινής 1.000 ευρώ και προσωπικής κράτησης δύο μηνών του εκπροσώπου του δικτύου για τα ατομικά και τα πολιτικά δικαιώματα». Ο ειρηνοδίκης σημείωσε ότι, παρά το αίτημα της πρώτης προσφεύγουσας της 22 Απριλίου 2016 η οποία κάλεσε την αστυνομία να εκκενώσει το ξενοδοχείο, η τελευταία δεν έλαβε οποιοδήποτε μέτρο. Σημείωσε επίσης ότι τις επόμενες ημέρες και ενώπιον της αδυναμίας των προσφευγουσών να ανακτήσουν την νομή του ακινήτου τους εξαιτίας της επιθετικότητας των καταληψιών, η πρώτη προσφεύγουσα αναγκάστηκε να αναμείνει την αστυνομία να οργανώσει την παρέμβασή της. Εν τούτοις, παρά τα αιτήματα τα οποία εστάλησαν από την πρώτη προσφεύγουσα, με την ιδιότητα της εκπροσώπου της δεύτερης προσφεύγουσας, τον Ιούνιο 2016 στον αρχηγό της αστυνομίας και στον αναπληρωτή υπουργό Εσωτερικών, το

Κράτος δεν παρενέβη για να τις συνδράμει, γεγονός που την ανάγκασε να καταθέσει μήνυση εναντίον τους στις 3 Μαρτίου 2017.

20. Στις 31 Αυγούστου 2017, ένας δικαστικός επιμελητής μετέβη στο αστυνομικό τμήμα του Αγίου Παντελεήμονα και κοινοποίησε εκεί την απόφαση του ειρηνοδίκη Αθηνών σε εφαρμογή της οποίας ζήτησε την παρέμβαση της αστυνομίας για την εκκένωση του ξενοδοχείου σύμφωνα με την απόφαση αυτή. Ο δικαστικός επιμελητής επανέλαβε, χωρίς επιτυχία, το αίτημα στις 6 και τις 18 Σεπτεμβρίου 2019, και στην συνέχεια στις 2 Οκτωβρίου 2019.

21. Στις 17 Οκτωβρίου 2017, ένας δικαστικός επιμελητής εντεταλμένος από τις προσφεύγουσες κατέθεσε στο όνομά τους μία νέα μήνυση ενώπιον του εισαγγελέως.

22. Στις 14 Νοεμβρίου 2017, οι προσφεύγουσες επιχείρησαν να καταρτίσουν έναν φιλικό διακανονισμό με το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους. Οι προσφεύγουσες απευθύνθηκαν σε αυτό με μία αίτηση προς τούτο, με την οποία περιέγραφαν τα πραγματικά περιστατικά, επικαλούνταν τα προστατευόμενα από την Σύμβαση δικαιώματα και τόνιζαν ότι προσέφευγαν ενώπιον του στην βάση του άρθρου 13 της Σύμβασης, διότι αντιλαμβάνονταν, στο στάδιο αυτό, ότι δεν υπήρχε μέσα στην ελληνική έννομη τάξη κάποιο άλλο πραγματικό ένδικο μέσο.

23. Ειδικότερα, αυτές ζητούσαν: (α) να τους καταβληθεί το ποσό το οποίο αντιστοιχεί στο μίσθωμα το οποίο αυτές θα είχαν εισπράξει, αν η συμφωνία με την μη κυβερνητική οργάνωση είχε εκτελεστεί, (β) να καταργηθεί ένα τμήμα του χρέους τους έναντι του Δημοσίου λαμβανομένης υπόψη της απώλειας της χρήσης του ξενοδοχείου, (γ) να εξοφληθούν από το Δημόσιο τα τιμολόγια ηλεκτρικού ρεύματος και ύδατος για ολόκληρη την διάρκεια της κατάληψης του ξενοδοχείου. Ζητούσαν, επίσης, να αναλάβει το Δημόσιο τις ευθύνες του προκειμένου να εξασφαλισθούν καλές συνθήκες ζωής και υγιεινής για τους πρόσφυγες οι οποίοι είχαν καταλάβει το ξενοδοχείο και αυτοί να μεταφερθούν σε έναν κατάλληλο χώρο. Τέλος, ζητούσαν να μην επιβαρύνονται πλέον με φόρους, να μην κατασχεθεί η ιδιοκτησία τους και να μην ασκηθούν ποινικές διώξεις σε βάρος τους εξαιτίας των φόρων ακίνητης περιουσίας οι οποίοι σωρεύθηκαν και έμειναν ανεξόφλητοι.

24. Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους δεν έδωσε κάποια συνέχεια στο αίτημα αυτό.

25. Οι προσφεύγουσες αναφέρουν ότι το χρέος έναντι του Δημοσίου για διάφορους όρους (μεταξύ των οποίων ο φόρος ακίνητης περιουσίας ο οποίος

ανέρχεται σε 22.000 ευρώ κατ'έτος) ανερχόταν, μέχρι τον Ιούνιο 2017, 101.885,35 ευρώ το δε ποσό για τους ανεξόφλητους λογαριασμούς ύδατος, μέχρι τις 12 Φεβρουαρίου 2018, σε 141.990 ευρώ. Σε αυτά προστίθενται τα τιμολόγια τα οποία έχουν εκδοθεί από την εθνική εταιρεία ηλεκτρισμού. Αυτές ισχυρίζονται επίσης ότι η εμπορική αξία του ξενοδοχείου τους μετά την κατάληψη του τελευταίου μειώθηκε από 9 εκατομμύρια σε 4 εκατομμύρια ευρώ.

26. Στις 18 Ιανουαρίου 2018, η πρώτη προσφεύγουσα έλαβε μία έκθεση κατάσχεσης της προσωπικής κατοικίας της στο Καστρί για χρέη έναντι του Δημοσίου. Η προσφεύγουσα αναγκάστηκε τότε να την πωλήσει προκειμένου να εξοφλήσει τα χρέη της και να αποφύγει την ποινική δίωξη.

27. Στις 25 Ιανουαρίου 2018, η δεύτερη προσφεύγουσα κατέθεσε ενώπιον του ειρηνοδίκη Αθηνών μία αγωγή για την έξωση των καταληψιών του ξενοδοχείου.

28. Με το από 3 Αυγούστου 2018 έγγραφό του, ο αρχηγός της ελληνικής αστυνομίας ενημέρωσε τον γενικό γραμματέα του υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής ότι η εκτέλεση της απόφασης εκκένωσης του ξενοδοχείου δεν θα ήταν απλή και ότι θα έπρεπε εκ των προτέρων να εντοπισθούν οι χώροι στους οποίους θα μπορούσαν να τοποθετηθούν εκείνοι οι που θα εγκαταλείψουν το ξενοδοχείο.

29. Στις 10 Ιουλίου 2019, οι καταληψίες του ξενοδοχείου το εγκατέλειψαν με την θέλησή τους.

B. Τα έγγραφα που υποβλήθηκαν από τις προσφεύγουσες

30. Προκειμένου να αποδείξουν το βάσιμο του δικαιώματος κυριότητάς τους οι προσφεύγουσες προσκόμισαν τα ακόλουθα έγγραφα:

- την ειδοποίηση καταβολής του φόρου ακίνητης περιουσίας, ύψους 22.007,72 ευρώ, από την οποία προκύπτει ότι η δεύτερη προσφεύγουσα είναι η κυρία του ξενοδοχείου,

- επικυρωμένα αντίγραφα, με ημερομηνία 14 Ιουνίου 2019, τα οποία έχουν εξαχθεί από το βιβλίο μετόχων της δεύτερης προσφεύγουσας και από τα οποία προκύπτει ότι το σύνολο των μετοχών της εταιρείας μεταβιβάστηκε στην πρώτη προσφεύγουσα την ημερομηνία του θανάτου του πατρός της στις 28 Φεβρουαρίου 2014,

- το πιστοποιητικό του εμπορικού μητρώου (του υπουργείου Οικονομικών), το οποίο επιβεβαιώνει την καταχώριση της εταιρείας και περιέχει πληροφορίες σχετικά με τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου για το χρονικό διάστημα από τις 30 Ιουνίου 2015 μέχρι τις 30 Ιουνίου 2020,

- το πρακτικό της συνεδρίασης του διοικητικού συμβουλίου, της 30 Ιουνίου 2015, από το οποίο προκύπτει, μεταξύ άλλων, ότι η πρώτη προσφεύγουσα κατέχει το σύνολο των εταιρικών μεριδίων της δεύτερης προσφεύγουσας,

- το πρακτικό της συνεδρίασης του διοικητικού συμβουλίου, της 1^{ης} Ιουλίου 2015, από το οποίο προκύπτει ότι η πρώτη προσφεύγουσα έχει το δικαίωμα να διοικεί την εταιρεία και να υπογράφει για λογαριασμό της τελευταίας.

Οι προσφεύγουσες προσκομίζουν επίσης ένα αντίγραφο του καταστατικού της δεύτερης προσφεύγουσας, το οποίο δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της 22 Μαρτίου 1972, καθώς και το αριθμό φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ) της δεύτερης προσφεύγουσας και την δήλωση φόρου ακίνητης περιουσίας για το 2019.

ΤΟ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΕΘΝΙΚΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

31. Τα εφαρμοστέα άρθρα του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ορίζουν:

Άρθρο 693

«1. Αν το ασφαλιστικό μέτρο έχει διαταχθεί πριν από την άσκηση της αγωγής για την κύρια υπόθεση, ο δικαστής που το διατάσσει μπορεί να ορίσει, κατά την κρίση του, προθεσμία για την άσκησή της, όχι όμως μικρότερη από τριάντα (30) ημέρες.

2. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία της παραγράφου 1 αίρεται αυτοδικαίως το ασφαλιστικό μέτρο, εκτός αν ο αιτών μέσα στην προθεσμία αυτή επιδώσει διαταγή πληρωμής».

Άρθρο 696 § 3

«Το δικαστήριο που διέταξε Ασφαλιστικά μέτρα, έως την πρώτη συζήτηση της αγωγής που αφορά την κύρια υπόθεση, έχει δικαίωμα, με αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον, να μεταρρυθμίσει ή να ανακαλέσει ολικά ή εν μέρει την απόφασή του, εφόσον επήλθε μεταβολή των πραγμάτων που δικαιολογεί την ανάκληση ή τη μεταρρύθμισή της.»

32. Το άρθρο 105 του εισαγωγικού νόμου του Αστικού Κώδικα προβλέπει:

«Για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του δημοσίου κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας που τους έχει ανατεθεί, το δημόσιο ενέχεται σε αποζημίωση, εκτός αν η πράξη ή η παράλειψη έγινε κατά παράβαση διάταξης που υπάρχει για χάρη του γενικού συμφέροντος. Μαζί

με το δημόσιο ευθύνεται εις ολόκληρον και το υπαίτιο πρόσωπο, με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων για την ευθύνη των υπουργών.»

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

Ι. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 1 ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ ΑΡΙΘ. 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

33. Οι προσφεύγουσες παραπονούνται για μία στέρηση της ιδιοκτησίας τους, η οποία συνιστά μία πραγματική δήμευση, οφειλόμενη στην παράνομη κατάληψη του ξενοδοχείου τους, για την αδράνεια του Κράτους να λάβει τα μέτρα για θέσει τέλος σε αυτήν, για την άρνηση του τελευταίου να τις αποζημιώσει, καθώς για τους φόρους και για τα τέλη και τους φόρους που αυτοί συνέχιζαν να οφείλουν στο Δημόσιο ως νόμιμες κυρίες του ξενοδοχείου. Επικαλούνται το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1, το οποίο είναι διατυπωμένο ως εξής:

«Παν φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον δικαιούται σεβασμού της περιουσίας του. Ουδείς δύναται να στερηθή της ιδιοκτησίας αυτού ειμή δια λόγους δημοσίας ωφελείας και υπό τους προβλεπομένους, υπό του νόμου και των γενικών αρχών του διεθνούς δικαίου όρους.

Αι προαναφερόμεναι διατάξεις δεν θίγουσι το δικαίωμα παντός Κράτους όπως θέσει εν ισχύϊ Νόμους ους ήθελε κρίνει αναγκαίους προς ρύθμισιν της χρήσεως αγαθών συμφώνως προς το δημόσιον συμφέρον ή προς εξασφάλισιν της καταβολής φόρων ή άλλων εισφορών ή προστίμων.»

A. Επί του παραδεκτού

1. Έλλειψη της ιδιότητας του θύματος

α) Οι θέσεις των διαδίκων

34. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι ούτε η πρώτη ούτε η δεύτερη προσφεύγουσα δεν μπορούν να ισχυριστούν ότι είναι θύματα με την έννοια του άρθρου 34 της Σύμβασης. Από την μία πλευρά, σε όλες τις προσφυγές και τις αιτήσεις προς εθνικά δικαστήρια και αρχές, η δεύτερη προσφεύγουσα είναι εκείνη η οποία εμφανίζεται ως κυρία του ξενοδοχείου και όχι η πρώτη. Η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ως προς τούτο ότι η πρώτη προσφεύγουσα δεν υπήρξε ποτέ μηνύτρια η ίδια, αλλά ενεργούσε πάντοτε στο όνομα της δεύτερης. Από την άλλη πλευρά, η Κυβέρνηση αναφέρει ότι η δεύτερη προσφεύγουσα δεν προσκομίζει κάποιον τίτλο ιδιοκτησίας προκειμένου να αποδείξει ότι είναι πραγματικά κυρία του ξενοδοχείου.

35. Οι προσφεύγουσες αμφισβητούν αυτήν την ένσταση της Κυβέρνησης και υπογραμμίζουν ότι, δεδομένου ότι οι αρχές επιβάλλουν κάθε χρόνο στην δεύτερη προσφεύγουσα πολλές χιλιάδες ευρώ φόρου ακίνητης περιουσίας, η Κυβέρνηση δεν μπορεί να επικαλείται εγκύτως την έλλειψη ενός δικαιώματος κυριότητας της τελευταίας. Η πρώτη προσφεύγουσα υπογραμμίζει ότι είναι η μοναδική μέτοχος της δεύτερης, της οποίας αυτή είναι επίσης υπάλληλος και εισπράττει έναν μισθό, και ότι οι εισπράξεις της δεύτερης προσφεύγουσας είναι ταυτόχρονα οι εισπράξεις της πρώτης.

36. Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν εξάλλου ότι ακόμη και σήμερα, μετά την εκκένωση του ξενοδοχείου τους, διατηρούν την ιδιότητα του θύματος: έχουν παρέλθει περισσότερα από τέσσερα έτη χωρίς οι δικαστικές αρχές να έχουν επισπεύσει την έρευνα κατόπιν των μηνύσεων οι οποίες κατατέθηκαν από αυτές. Αντιθέτως, με το «πάγωμα» της έρευνας, τα αδικήματα τα οποία έχουν διαπραχθεί θα παραγραφούν σύντομα.

β) Η εκτίμηση του Δικαστηρίου

37. Όσον αφορά την ιδιότητα μετόχων εταιρειών ως θύματος, το Δικαστήριο αποφάηνισε στην απόφασή του *Albert και λοιποί κατά Ουγγαρίας* ([GC], αριθ. 5294/14, 7 Ιουλίου 2020) την διάκριση που πρέπει να γίνεται μεταξύ των πράξεων που επηρεάζουν τα δικαιώματα των μετόχων και των πράξεων που επηρεάζουν την εταιρεία και επιβεβαίωσε την θεμελιώδη σημασία αυτής της διάκρισης όσον αφορά την αναγνώριση της ιδιότητας των μετόχων ως θυμάτων. Υπενθυμίζοντας την γενική αρχή σύμφωνα με την οποία οι μέτοχοι δεν μπορούν να ισχυρισθούν ότι είναι θύματα πράξεων και μέτρων τα οποία επηρεάζουν την εταιρεία αυτή καθ'εαυτήν, το Δικαστήριο ανέλυσε τις δύο καταστάσεις οι οποίες συνιστούν εξαίρεση από την αρχή αυτή. Η πρώτη είναι εκείνη στην οποία η εταιρεία και οι μέτοχοί της συγχέονται σε βαθμό που η διάκρισή τους θα ήταν τεχνητή (βλέπε επίσης *Ankarcrona κατά Σουηδίας* (déc.), αριθ. 35178/98, 27 Ιουνίου 2000). Αυτή είναι η περίπτωση, για παράδειγμα, των μετόχων μικρών επιχειρήσεων ή οικογενειακών εταιρειών, και ιδίως των μοναδικών κυρίων που παραπονούνται για μέτρα τα οποία ελήφθησαν έναντι της εταιρείας τους. Η δεύτερη είναι εκείνη στην οποία υφίστανται εξαιρετικές περιστάσεις, ειδικότερα όταν αποδεικνύεται σαφώς ότι η εταιρεία αδυνατεί να προσφύγει ενώπιον του Δικαστηρίου στο όνομά της (βλέπε ειδικότερα *Agrotexim και λοιποί κατά Ελλάδας*, 24 Οκτωβρίου 1995, §§ 65 και 66, série A αριθ. 330-A).

38. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο κάλεσε τις προσφεύγουσες, δυνάμει του άρθρου 49 § 3 α) του κανονισμού, με την από 14 Ιουνίου 2019, να διευκρινίσει ποια από τις δύο ήταν η ιδιοκτήτρια του ξενοδοχείου.

39. Όμως, από τα έγγραφα τα οποία προσκομίστηκαν από τις προσφεύγουσες (πιο πάνω παράγραφος 30) και τα οποία δεν αμφισβητούνται από την Κυβέρνηση, προκύπτει σαφώς ότι η προσφεύγουσα εταιρεία είναι η ιδιοκτήτρια του ξενοδοχείου και ότι η πρώτη προσφεύγουσα είναι η μοναδική μέτοχος της ίδιας αυτής εταιρείας. Η παρούσα κατάσταση υπάγεται συνεπώς στην πρώτη εξαίρεση της αρχής, όπως αυτή αναφέρεται στην πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Albert και λοιποί κατά Ουγγαρίας*, ήτοι ότι η εταιρεία και οι μέτοχοί της συγχέονται σε βαθμό που η διάκρισή τους θα ήταν τεχνητή.

40. Όσον αφορά το επιχείρημα της Κυβέρνησης σύμφωνα με το οποίο η πρώτη προσφεύγουσα δεν ήταν ποτέ μηνύτρια η ίδια, αλλά ενεργούσε πάντοτε στο όνομα της δεύτερης, το Δικαστήριο σημειώνει ότι αυτή διευκρίνιζε στην από 3 Μαρτίου 2017 μήνυσή της ότι την κατέθετε τόσο ατομικώς όσο και υπό την ιδιότητά της ως πρόεδρος – διευθύνουσα σύμβουλος της εταιρείας AMAZON (πιο πάνω παράγραφος 16) (βλέπε επίσης, ως προς τούτο, *Vujonić και Lira D.O.O. κατά Μαυροβουνίου*, αριθ. 18912/15, § 30, 20 Φεβρουαρίου 2018).

41. Ενόψει των όσων προηγήθηκαν, το Δικαστήριο θεωρεί ότι οι δύο προσφεύγουσες έχουν την ιδιότητα του θύματος με την έννοια του άρθρου 34 της Σύμβασης και απορρίπτει συνεπώς την ένσταση της Κυβέρνησης ως προς τούτο.

2. Μη εξάντληση των εθνικών ενδίκων μέσων

42. Η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι οι προσφεύγουσες δεν εξάντλησαν τα εθνικά ένδικα μέσα.

43. Αφ' ενός, η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι οι προσφεύγουσες όφειλαν να είχαν καταθέσει μία αγωγή αποζημίωσης κατά του Δημοσίου στην βάση του άρθρου 105 του εισαγωγικού νόμου του Αστικού Κώδικα. Στην εν λόγω αγωγή, αυτή θα μπορούσε να επικαλεστεί την επικαλούμενη αδράνεια των αρχών για να θέσει τέλος στην κατάληψη του ξενοδοχείου. Εξάλλου, λαμβανομένης υπόψη της εκκένωσης του ξενοδοχείου η οποία πραγματοποιήθηκε στις 9 Ιουλίου 2019, οι προσφεύγουσες δεν στοχεύουν πλέον στο να τεθεί ένα τέλος στην φερόμενη προσβολή του δικαιώματος κυριότητάς τους, αλλά στο να λάβουν αποζημίωση για υλική ζημία και/ή ηθική βλάβη.

44. Αφ'ετέρου, η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι, επειδή καθυστέρησαν να καταθέσουν μία αγωγή ενώπιον του ειρηνοδίκη Αθηνών όσον αφορά την ουσία της υπόθεσης, σε εκτέλεση του διατακτικού της απόφασης με αριθμό 1023/2017 και σύμφωνα με το άρθρο 693 § 2 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (πιο πάνω παράγραφος 31), οι προσφεύγουσες δεν μπορούσαν πλέον να επιτύχουν την εκτέλεση της πιο πάνω μνημονευόμενης απόφασης επί των ασφαλιστικών μέτρων και οι αρχές δεν είχαν την υποχρέωση να συμμορφωθούν προς αυτήν.

45. Οι προσφεύγουσες υπογραμμίζουν ότι δεν ήταν δυνατόν να χρησιμοποιήσουν την αγωγή η οποία προβλέπεται από το πιο πάνω αναφερόμενο άρθρο 105, διότι οι προϋποθέσεις οι οποίες προβλέπονται από αυτό δεν πληρούνταν εν προκειμένω. Τονίζουν ότι οι ζημίες οι οποίες προκαλούνται κατά την άσκηση των πολιτικών που πραγματοποιούνται από το κοινοβούλιο ή από τις πολιτικές επιλογές της κυβέρνησης προς το γενικό συμφέρον δεν μπορούν να ενεργοποιήσουν την αστική ευθύνη των αρχών. Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος της ένστασης, οι προσφεύγουσες υπογραμμίζουν ότι, σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο, η αυτόματη άρση ενός προσωρινού μέτρου εξαιτίας της εκπρόθεσμης κατάθεσης της αγωγής επί της ουσίας της υπόθεσης δεν αφορά παρά μόνον τις οικονομικές αξιώσεις και όχι τα προσωρινά μέτρα τα οποία αναφέρονται στην νομή. Η ανάκληση ή η τροποποίηση ενός τέτοιου προσωρινού μέτρου δεν μπορεί να λάβει χώρα παρά μόνον σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 696 § 3 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (πιο πάνω παράγραφος 31).

46. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η υποχρέωση της εξάντλησης των εθνικών ενδίκων μέσων επιβάλλει στους προσφεύγοντες να προβαίνουν σε μία φυσιολογική χρήση των ενδίκων μέσων τα οποία είναι διαθέσιμα και επαρκή για να τους επιτρέπει να επιτύχουν την επανόρθωση των παραβιάσεων τις οποίες αυτοί επικαλούνται. Αυτά τα ένδικα μέσα οφείλουν να υφίστανται σε έναν επαρκή βαθμό βεβαιότητας, τόσο στην πρακτική όσο και στην θεωρία, διαφορετικά αυτά στερούνται της επιθυμητής αποτελεσματικότητας και προσβασιμότητας. Προκειμένου να μπορεί να κριθεί ως πραγματικό, ένα ένδικο μέσο πρέπει να είναι ικανό να θεραπεύσει άμεσα την επίδικη κατάσταση και να εμφανίζει λογικές προοπτικές επιτυχίας (*Vučković και λοιποί κατά Σερβίας* [GC], αριθ. 17153/11 επ., §§ 71 και 74, 25 Μαρτίου 2014).

47. Όσον αφορά την μη χρήση εκ μέρους των προσφευγουσών της αγωγής η οποία προβλέπεται από το πιο πάνω αναφερόμενο άρθρο 105, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η παρούσα προσφυγή κατατέθηκε στις 9 Μαρτίου 2018 και

συνεπώς μία ημερομηνία κατά την οποία το ξενοδοχείο τελούσε πάντοτε υπό κατάληψη και τούτο από τον Απρίλιο του 2016. Ο σκοπός της προσφεύγουσας κατά την ημερομηνία αυτή δεν ήταν επομένως να επιτύχει την αποζημίωσή της για την υλική ζημία της ή την ηθική βλάβη της, αλλά να επιτύχει την εκκένωση του ξενοδοχείου, εξ ου και η απόφασή τους να προσφύγουν στις 13 Απριλίου 2017 στον ειρηνοδίκη με μία αίτηση προσωρινών μέτρων.

48. Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος της ένστασης, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η απόφαση με αριθμό 1023/2017, η οποία εκδόθηκε στις 7 Ιουλίου 2017, διέταζε τους καταληψίες του ξενοδοχείου να το εκκενώσουν. Η απόφαση τους κοινοποιήθηκε την 1^η Σεπτεμβρίου 2017 και αυτοί δεν άσκησαν έφεση κατ' αυτής. Το Δικαστήριο δεν θα μπορούσε να προβεί σε εικασίες όσον αφορά το κατά πόσον το επικαλούμενο από την Κυβέρνηση άρθρο 693 εφαρμόζεται στις μόνες υποθέσεις που αφορούν οικονομικές αξιώσεις, όπως ισχυρίζονται οι προσφεύγουσες, ή και στις υποθέσεις που αφορούν την νομή πραγμάτων. Σε κάθε περίπτωση, σημειώνει ότι, με την απόφασή του με αριθμό 1023/2017, ο ειρηνοδίκης έδωσε στις προσφεύγουσες μία προθεσμία τριών μηνών για να ασκήσουν την αγωγή τους επί της ουσίας της υπόθεσης. Εν τούτοις, παρά τα πολυάριθμα διαβήματα των προσφευγουσών ενώπιον των αστυνομικών αρχών από τον Απρίλιο του 2016, μεταξύ των οποίων και δύο μηνύσεις, για τις συνδράμει στην εκκένωση του ξενοδοχείου, οι αρχές αυτές δεν έλαβαν σε οποιανδήποτε στιγμή, και τούτο μέχρι την εθελοντική εκκένωση του ξενοδοχείου από τους ίδιους τους καταληψίες, κάποιο μέτρο προς την κατεύθυνση αυτή. Ακόμη και αν υποτεθεί ότι τα προσωρινά μέτρα τα οποία διατάχθηκαν με την απόφαση αριθ. 1023/2017 θα είχαν αρθεί αυτομάτως με την λήξη της τρίμηνης προθεσμίας, η άρση αυτή δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί ως έχουσα αναδρομική ισχύ. Κατά την άποψη του Δικαστηρίου, η Κυβέρνηση δεν θα μπορούσε λογικά να επικαλεστεί την μη τήρηση της πιο πάνω αναφερομένης προθεσμίας προκειμένου να δικαιολογηθεί η αδράνεια των αρχών και να επικαλεστεί την μη εξάντληση των εθνικών ενδίκων μέσων.

49. Το Δικαστήριο απορρίπτει συνεπώς την ένσταση της μη εξάντληση των εθνικών ενδίκων μέσων.

B. Επί της ουσίας

1. Οι θέσεις των διαδίκων

50. Οι προσφεύγουσες υπογραμμίζουν την ομοιότητα των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης με εκείνα της υπόθεσης *Casa di Cura Valle Fiorita S.r.l. κατά Ιταλίας* (αριθ. 67944/13, 13 Δεκεμβρίου 2018) στην οποία το Δικαστήριο διαπίστωσε μία παραβίαση του άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1.

51. Αυτές υποστηρίζουν ότι η συμπεριφορά των αρχών είναι εκείνη που επέτρεψε την κατάληψη του ξενοδοχείου τους από καταληψίες, γεγονός το οποίο είχε ως αποτέλεσμα να τις επιβαρύνει με το τεράστιο κόστος της κατανάλωσης του ύδατος και του ηλεκτρικού ρεύματος και να κατακρημνίσει την αξία του ακινήτου τους εξαιτίας των ζημιών που προκλήθηκαν στο κτίριο και στις εγκαταστάσεις. Οι προσφεύγουσες επικρίνουν επίσης την συμπεριφορά της Κυβέρνησης η οποία συνίσταται στην χρήση ως προσχήματος της ανάγκης στέγασης των αιτούντων άσυλο, τον κίνδυνο ανθρωπιστικής κρίσης και τον κίνδυνο διατάραξης της δημόσιας τάξης προκειμένου να μην προστατεύσει το προστατευόμενο από το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1 δικαίωμα. Τέλος, οι προσφεύγουσες υπογραμμίζουν την πολιτική σκοπιμότητα πίσω από την αδράνεια των αρχών. Σε στήριξη αυτού του ισχυρισμού, οι προσφεύγουσες επικαλούνται τις δηλώσεις οι οποίες έγιναν από τον αναπληρωτή υπουργό Δημόσιας Τάξης και τον υπουργό Μεταναστευτικής Πολιτικής σε μία συνέντευξη τύπου επί του ζητήματος των μεταναστών. Οι υπουργοί φέρονται να βεβαίωσαν ότι οι «καταλήψεις» εξυπηρετούσαν τα συμφέροντά τους διότι η κυβέρνηση δεν μπορούσε πλέον να διαχειριστεί τις μεταναστευτικές ροές και να εξεύρει μία στέγη για όλους.

52. Η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι υπήρχαν εν προκειμένω επιτακτικοί λόγοι προστασίας του γενικού συμφέροντος που καθιστούσαν ιδιαίτερα δυσχερή την εκκένωση των ατόμων τα οποία είχαν καταλάβει προσωρινά το ξενοδοχείο και μεταξύ των οποίων υπήρχαν παιδιά και ευάλωτα άτομα. Η εκκένωση συνιστούσε ένα περίπλοκο κοινωνικό πρόβλημα το οποίο υπερέβαινε την αρμοδιότητα της μόνης εθνικής αστυνομίας και η διαχείριση και η επίλυση του οποίου προϋπέθεταν συντονισμένες ενέργειες εκ μέρους πολλών κρατικών υπηρεσιών.

53. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι μία αστυνομική επιχείρηση με στόχο την εκκένωση του ξενοδοχείου, μέσα στο πλαίσιο της εκτέλεσης της απόφασης αριθ. 1023/2017, χωρίς να πληρούνται οι προϋποθέσεις της μεταφοράς των ενοίκων σε κατάλληλες δομές, θα προκαλούσε έντονες αντιδράσεις εκ μέρους τους και θα αποτελούσε αιτία επεισοδίων τα οποία θα έθεταν σε κίνδυνο τόσο τους ίδιους όσο και τις δυνάμεις της τάξης. Η εκκένωση του ξενοδοχείου χωρίς να έχουν ληφθεί

από το Κράτος τα αναγκαία μέτρα για την καταχώριση, την ιατρική περίθαλψη, την φιλοξενία και την σίτιση των ενοίκων, πέραν της αρνητικής εικόνας και κριτικής που θα είχε εγείρει σε βάρος της χώρας, θα είχε αποτελέσει ένα πρόσχημα για αντιδράσεις εκ μέρους των μεταναστών και των αλληλεγγύων οι οποίες θα είχαν διαταράξει την οικονομική και κοινωνική ζωή της πόλης της Αθήνας.

2. Η εκτίμηση του Δικαστηρίου

54. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει εξ αρχής ότι η πραγματική και αποτελεσματική άσκηση του δικαιώματος που εγγυάται από το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1 δεν θα μπορούσε να εξαρτάται αποκλειστικά από την υποχρέωση του Κράτους να απέχει από οποιαδήποτε παρέμβαση και ότι αυτή μπορεί να απαιτεί θετικά μέτρα προστασίας, ιδίως στις περιπτώσεις όπου υφίσταται άμεση σχέση μεταξύ των μέτρων τα οποία ένας προσφεύγων θα μπορούσε ευλόγως να αναμένει από τις αρχές και της πραγματικής απόλαυσης της περιουσίας του εκ μέρους του τελευταίου (*Öneryildiz κατά Τουρκίας* [GC], αριθ. 48939/99, § 134, CEDH 2004-XII).

55. Το Δικαστήριο παρατηρεί ότι η παράλειψη των αρχών να λάβουν μέτρα για την εκκένωση του ξενοδοχείου των προσφευγουσών από τους παρανόμους ενοίκους του, ενώ μάλιστα είχε εκδοθεί μια διαταγή από τον εισαγγελέα (βλέπε πιο πάνω παράγραφο 18), είχε ως συνέπεια την δέσμευση του ακινήτου των τελευταίων επί περισσότερα έτη χωρίς να είναι δυνατόν γι'αυτές να το εκμεταλλευθούν με οποιονδήποτε τρόπο καθώς και την επιβάρυνση των οικονομικών υποχρεώσεων που το αφορούσαν λόγω της σημαντικής συσσώρευσης εξόδων ενεργειακής κατανάλωσης του κτηρίου.

56. Το Δικαστήριο παρατηρεί εξάλλου ότι έχει επιβεβαιώσει, σε πολλές περιπτώσεις, ότι, όσον αφορά την κοινωνική πολιτική, τα Κράτη διαθέτουν ευρεία ευχέρεια ως προς τον τρόπο αντίληψης των επιταγών της «δημόσιας ωφέλειας» ή του γενικού συμφέροντος, υπό την προϋπόθεση ότι η κρίση τους δεν αποδεικνύεται προδήλως στερούμενη λογικής βάσης (*Hutten-Czapska κατά Πολωνίας* [GC], αριθ. 35014/97, § 166, CEDH 2006-VIII). Προκειμένου να αξιολογήσει την συμβατότητα με το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1, το Δικαστήριο πρέπει να επιδοθεί σε μία σφαιρική εξέταση των δικαιωμάτων που διακυβεύονται, κρατώντας υπόψη ότι η Σύμβαση έχει ως σκοπό την διασφάλιση των δικαιωμάτων τα οποία είναι «συγκεκριμένα και πραγματικά». Πρέπει να

ερευνήσει πέρα από τα επιφαινόμενα και να αναζητήσει την πραγματικότητα της επίδικης κατάστασης. Αν και είναι αλήθεια, από την μία πλευρά, ότι οι δημόσιες αρχές υποχρεούνται να αντιδρούν εγκαίρως, κατά τρόπο σωστό και με την μεγαλύτερη συνέπεια όταν διακυβεύεται ένα γενικό ζήτημα, θα πρέπει, από την άλλη πλευρά, να εξασφαλίζουν την ύπαρξη των εγγυήσεων οι οποίες είναι ικανές να διασφαλίσουν ότι η υλοποίηση και η επίπτωση αυτής της αντίδρασης επί των περιουσιακών δικαιωμάτων του ιδιοκτήτη τον οποίο στοχεύουν τα επίδικα μέτρα να μην είναι ούτε αυθαίρετα ούτε απρόβλεπτα (*ομοίως*, § 168).

57. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η Κυβέρνηση δικαιολογεί την αδράνεια των αρχών με λόγους δημόσιας τάξης, και ιδίως την μέριμνα να αντισταθμίσουν τον κίνδυνο διατάραξης της δημόσιας τάξης ο οποίος συνδέεται με την έξωση δεκάδων ατόμων και την εκκένωση ενός κτιρίου η κατάληψη του οποίου εντασσόταν στο πλαίσιο μιας ακτιβιστικής δράσης, καθώς και με λόγους κοινωνικής τάξης, και κυρίως την έλλειψη, επί ένα χρονικό διάστημα όπου οι μεταναστευτικές ροές είχαν φθάσει στο αποκορύφωμά τους, λύσεων επαναστέγασης των μεταναστών που ήταν εκεί.

58. Το Δικαστήριο αναγνωρίζει ότι οι φόβοι οι οποίοι εγείρονται από τις πιο πάνω μνημονευόμενες αιτίες μπορούσαν να δικαιολογήσουν σε κάποιο βαθμό δισταγμούς για την πραγματοποίηση μιας ταχείας και βίαιης απελευθέρωσης των χώρων. Τούτο δεν θα μπορούσε εν τούτοις να δικαιολογήσει μία τέτοια απόλυτη και παρατεταμένη αδράνεια των αρχών.

59. Όσον αφορά κατά πρώτο λόγο τις υπεκφυγές των αρχών ως προς την συνδρομή της δημόσιας δύναμης, το Δικαστήριο σημειώνει ότι, παρά την μήνυση των προσφευγουσών με την οποία αυτές ζητούσαν την άμεση συνδρομή της αστυνομίας για να εξώσουν τους καταληψίες του ξενοδοχείου, η εξέλιξη της διαδικασίας απετέλεσε το αντικείμενο πολλών αναβολών. Όποια και αν είναι η εκδοχή των διαδίκων (πιο πάνω παράγραφοι 8 και 9) η οποία αντιστοιχεί στην αλήθεια των πραγματικών περιστατικών, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η εξέταση της μήνυσης η οποία κατατέθηκε τον Απρίλιο του 2016 από την προσφεύγουσα εταιρεία εκκρεμούσε πάντοτε περισσότερο από ένα έτος μετά, ήτοι στις 17 Μαΐου 2017, όταν η εισαγγελία ανέπεμψε την δικογραφία στην Διεύθυνση της αστυνομίας για συμπληρωματική έρευνα (πιο πάνω παράγραφος 11).

60. Επίσης, από την δικογραφία προκύπτει ότι οι δύο μηνύσεις των προσφευγουσών, με ημερομηνίες 3 Μαρτίου και 17 Οκτωβρίου 2017 (πιο πάνω

παράγραφοι 16 και 21), κατά παντός υπευθύνου της κατάστασης, δεν είχαν αποτελέσει το αντικείμενο οποιουδήποτε ανοίγματος έρευνας.

61. Το Δικαστήριο σημειώνει στην συνέχεια ότι οι εθνικές επιχειρήσεις ηλεκτρικού ρεύματος και ύδατος, οι οποίες είχαν συναινέσει να προμηθεύσουν εκ νέου το ξενοδοχείο, ενώ οι προσφεύγουσες είχαν διακόψει κατά το παρελθόν τόσο την παροχή του ηλεκτρικού ρεύματος όσο και εκείνη του ύδατος, δεν απάντησαν στην κλήση των τελευταίων να μην τις χρεώσουν με την κατανάλωση η οποία φέρεται να δημιουργήθηκε από τους ενοίκους του ξενοδοχείου. Αντιθέτως, ένα έτος μετά την έναρξη της κατάληψης του ξενοδοχείου, η εθνική επιχείρηση υδάτων όχλησε την δεύτερη προσφεύγουσα να καταβάλει ένα τιμολόγιο 81.000 ευρώ, επ'απειλή κατάσχεσης του ξενοδοχείου, ποσό το οποίο είχε ανέλθει στα 141.990 ευρώ στις 12 Φεβρουαρίου 2018 (πιο πάνω παράγραφος 12). Το χρέος έναντι της φορολογικής αρχής για διάφορους φόρους έφθασε τον Ιούνιο του 2017 στο ποσό των 101.885,35 ευρώ, από τα οποία τα 22.000 ευρώ κατ'έτος για τον φόρο ακίνητης περιουσίας (πιο πάνω παράγραφος 25). Το Δικαστήριο σημειώνει επίσης ότι στις 14 Νοεμβρίου 2017, οι προσφεύγουσες προσπάθησαν να καταρτίσουν μία συμφωνία με το Δημόσιο με στόχο την καταβολή των φόρων και των λογαριασμών ύδατος και ηλεκτρικού ρεύματος που είχαν σωρευθεί επί του ακινήτου τους. Προς τούτο έγραψαν στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους το οποίο ήταν το μόνο που ήταν αρμόδιο να διαπραγματευθεί μία τέτοια συμφωνία, αλλά το τελευταίο δεν έδωσε καμία απάντηση στο αίτημά τους αυτό (πιο πάνω παράγραφοι 23-24). Στις 18 Ιανουαρίου 2018, η πρώτη προσφεύγουσα έλαβε μία έκθεση κατάσχεσης της προσωπικής κατοικίας της για χρέη προς το Δημόσιο (πιο πάνω παράγραφος 26).

62. Τέλος και κυρίως, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η απόφαση αριθ. 1023/2017 με την οποία ο ειρηνοδίκης, διαπιστώνοντας την αδράνεια των αστυνομικών αρχών, διέταξε, ως προσωρινό μέτρο, την εκκένωση των χώρων και την απόδοση του ξενοδοχείου στις προσφεύγουσες (πιο πάνω παράγραφος 19), δεν εκτελέστηκε ποτέ: η αστυνομία δεν έδωσε καμία συνέχεια στις τέσσερις αιτήσεις με τις οποίες ο εντεταλμένος από τις προσφεύγουσες δικαστικός επιμελητής της ζητούσε την συνδρομή της για την εκτέλεση της απόφασης (πιο πάνω παράγραφοι 20-21). Η αγωγή για την έξωση των ενοίκων του ξενοδοχείου, η οποία ασκήθηκε από την δεύτερη προσφεύγουσα στις 25 Ιανουαρίου 2018 ενώπιον του ειρηνοδίκη, δεν είχε εκδικαστεί μέχρι τις 10 Ιουλίου 2019, ημερομηνία κατά την οποία αυτοί εγκατέλειψαν το ξενοδοχείο με την θέλησή

τους (πιο πάνω παράγραφοι 27 και 29) (βλέπε επίσης πιο πάνω αναφερόμενη *Casa di Cura Valle Fiorita S.r.l.*, § 58).

63. Λαμβανομένων υπόψη των συμφερόντων των προσφευγουσών, οι αρχές όφειλαν, μετά την πάροδο ενός λογικού χρονικού διαστήματος αφιερωμένου στην αναζήτηση μιας ικανοποιητικής λύσης, να λάβουν τα μέτρα τα οποία ήταν απαραίτητα για τον σεβασμό της επίδικης ιδιοκτησίας. Παραμένοντας αδρανείς επί περισσότερο από τρία έτη ενώπιον μιας κατάστασης η οποία είχε σημαντικές επιπτώσεις πάνω στην ιδιοκτησία των προσφευγουσών, οι εθνικές αρχές διέρρηξαν την ορθή ισορροπία μεταξύ των απαιτήσεων του γενικού συμφέροντος της κοινότητας και των επιταγών της προστασίας των ατομικών δικαιωμάτων.

64. Συνεπώς, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

65. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης:

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της, και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους δεν επιτρέπει παρά μόνο ατελή εξάλειψη των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εφόσον είναι αναγκαίο, στον παθόντα δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Υλική ζημία

66. Προκειμένου να αποδείξουν την υλική που υπέστησαν, οι προσφεύγουσες κατέθεσαν ενώπιον του Δικαστηρίου μία έκθεση πραγματογνωμοσύνης εκπονηθείσα από οκτώ πραγματογνώμονες, εξαιρετικά λεπτομερή και που περιελάμβανε πολλές φωτογραφίες του ξενοδοχείου στην κατάσταση στην οποία αυτό είχε περιέλθει στο τέλος της κατάληψης. Στην βάση της έκθεσης αυτής, οι προσφεύγουσες προβάλλουν διάφορες αξιώσεις.

67. Όσον αφορά την προσωπική ζημία της, η πρώτη προσφεύγουσα αξιώνει: (α) 216.211 EUR (ευρώ), ποσό το οποίο αντιστοιχεί στην απώλεια από τους μισθούς που δεν εισέπραξε κατά την διάρκεια της κατάληψης του ξενοδοχείου, (β) 730.000 EUR για την ζημία την οποία αυτή υπέστη εξαιτίας του γεγονότος ότι αναγκάστηκε να πωλήσει εσπευσμένως την οικία της στο Καστρί (κάτω από την πραγματική αξία της – 1.120.000 EUR αντί για 1.850.000 EUR που φέρεται να είναι η αγοραία αξία) προκειμένου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της έναντι της φορολογικής αρχής και να αποφύγει την ποινική δίωξη.

68. Η δεύτερη προσφεύγουσα ζητεί:

(α) 1.529.727,20 EUR για τις ζημίες οι οποίες προκλήθηκαν στο ξενοδοχείο από τους ενοίκους του και τις οποίες οι πραγματογνώμονες περιγράφουν κατά τρόπο λεπτομερή μέσα στην έκθεσή τους,

(β) 88.944,86 EUR για τους φόρους ακίνητης περιουσίας κατά την διάρκεια της περιόδου 2016-2019, ποσό το οποίο φέρεται να ανήλθε σε 110.957,86 EUR για την περίοδο 2016-2020,

(γ) 3.327.600 EUR για απολεσθέντα έσοδα εξαιτίας του γεγονότος ότι κατά την διάρκεια της κατάληψης δεν ήταν δυνατόν να εφαρμοστεί η συμφωνία η οποία είχε συναφθεί μέσα στο πλαίσιο του σχεδίου της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες για την στέγαση αιτούντων άσυλο,

(δ) 233.718,38 EUR για τα τιμολόγια της εθνικής επιχείρησης υδάτων,

(ε) 802.809,86 EUR για την απώλεια εσόδων από τις 10 Ιουλίου 2019 (ημερομηνία εκκένωσης του ξενοδοχείου) μέχρι την 1^η Ιουλίου 2020 (ημερομηνία κατά την οποία οι πραγματογνώμονες παρέδωσαν την έκθεσή τους) οφειλόμενη στην αδυναμία της λειτουργίας του ξενοδοχείου. Ενόσω το ξενοδοχείο δεν μπορεί να ανοίξει ελλείψει εργασιών αποκατάστασης, η προκληθείσα ζημία υπολογίζεται σε 907.200 EUR κατ'έτος.

69. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι οι δύο αξιώσεις της πρώτης προσφεύγουσας είναι απολύτως αβάσιμες, ελλείπει αιτιώδους συνάφειας με την επικαλούμενη παραβίαση. Εξάλλου, η πρώτη προσφεύγουσα δεν είναι κυρία του ξενοδοχείου και δεν προσέφυγε στον ειρηνοδίκη ο οποίος εξέδωσε την απόφαση αριθ. 1023/2017.

70. Όσον αφορά τις αξιώσεις της δεύτερης προσφεύγουσας, η Κυβέρνηση υπογραμμίζει τα ακόλουθα: οι αξιώσεις υπό τα σημεία (α), (γ) και (ε) είναι αόριστες, υποθετικές και χωρίς αιτιώδη συνάφεια με την επικαλούμενη παραβίαση. Προσθέτει ότι το Δικαστήριο δεν μπορεί να εικάσει ως προς τι θα είχε γίνει το ξενοδοχείο, το οποίο είχε εγκαταλειφθεί πριν από αρκετά χρόνια, ή ως προς τα οικονομικά αποτελέσματα του τελευταίου αν αυτό είχε συνεχίσει να λειτουργεί ή είχε αποτελέσει το αντικείμενο επενδύσεων κατά την διάρκεια αυτού του χρονικού διαστήματος. Κατά συνέπεια, σύμφωνα με την άποψη της Κυβέρνησης, το αξιούμενο ποσό των 6.004.807,30 EUR είναι υπέρογκο και αδικαιολόγητο, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων της υπόθεσης, της τρέχουσας οικονομικής κατάστασης της Ελλάδας και της δυνατότητας την οποία διαθέτουν οι προσφεύγουσες για να ζητήσουν αποζημίωση προσφεύγοντας στα

εθνικά δικαστήρια. Επίσης, η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η προσφεύγουσα δεν προσκομίζει την απόδειξη ότι έχει καταβάλει τον φόρο ακίνητης περιουσίας (η αξίωση με το σημείο (β)) την οποία αυτή έπρεπε ούτως ή άλλως να καταβάλει ανεξάρτητα από την επίδικη κατάσταση και ότι η αξίωση με το σημείο (δ) δεν είναι επαρκώς προσδιορισμένη.

71. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι οι προσφεύγουσες ζητούν ειδικότερα ορισμένες αποζημιώσεις για την ζημία η οποία προκλήθηκε εξαιτίας της αδυναμίας τους να εκμεταλλευθούν το ξενοδοχείο τους κατά τα έτη της κατάληψης του τελευταίου. Εν τούτοις, το Δικαστήριο δεν μπορεί να εικάσει τα κέρδη που οι προσφεύγουσες θα είχαν κατορθώσει να αποκομίσουν αν είχαν την νομή του ξενοδοχείου κατά την διάρκεια της κατάληψης του τελευταίου και ήταν σε θέση να το εκμεταλλευθούν σύμφωνα με τα σχέδια και τις προβλέψεις τους (*Πιολόπουλος και λοιποί κατά Ελλάδας (δίκαιη αποζημίωση)*, αριθ. 37095/97, § 17, 27 Ιουνίου 2002).

72. Το Δικαστήριο δεν θα μπορούσε να δεχθεί ούτε τον ισχυρισμό της πρώτης προσφεύγουσας σύμφωνα με τον οποίο αναγκάστηκε να πωλήσει επείγοντως και χαμηλότερα από την τιμή της αγοράς την κατοικία της στο Καστρί προκειμένου να αντιμετωπίσει τις οικονομικές υποχρεώσεις της όσον αφορά το ξενοδοχείο. Θεωρεί ότι η προσφεύγουσα αυτή θα αναγκαζόταν ούτως ή άλλως να αντιμετωπίσει τις υποχρεώσεις της ανεξάρτητα από την κατάληψη, πολύ περισσότερο δεδομένου ότι η διακοπή της λειτουργίας του ξενοδοχείου δεν έλαβε χώρα την στιγμή της έναρξης της κατάληψης αλλά νωρίτερα.

73. Αντιθέτως, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η δεύτερη προσφεύγουσα υποχρεώθηκε να καταβάλει ορισμένα ποσά τα οποία συνίστανται στον φόρο ακίνητης περιουσίας του ξενοδοχείου και στα τιμολόγια της εθνικής επιχείρησης υδάτων για το νερό που καταναλώθηκε από τους ενοίκους του ξενοδοχείου. Αν και είναι ακριβές ότι η δεύτερη προσφεύγουσα όφειλε τον φόρο ακίνητης περιουσίας του ξενοδοχείου παρά την μη λειτουργία και την κατάληψη του τελευταίου, δεν θα υποχρεωνόταν να καταβάλει έναν λογαριασμό κατανάλωσης ύδατος και λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος τόσο υψηλούς, αν το ξενοδοχείο δεν είχε καταληφθεί. Η Κυβέρνηση δεν αντιλέγει τα ποσά τα οποία οι προσφεύγουσες επικαλούνται ως προς τούτο.

74. Λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων της παρούσας υπόθεσης, το Δικαστήριο θεωρεί ότι η κατάληψη του ξενοδοχείου συνέβαλε στο να εκτεθούν οι προσφεύγουσες σε έξοδα τα οποία συνδέονται με την ανάγκη της αποκατάστασης

και της συντήρησης στο ξενοδοχείο και τις στέρησε επίσης από μία πραγματική ευκαιρία να το κάνει να λειτουργήσει ή να το εκμεταλλευθεί με τον ένα ή τον άλλο τρόπο.

75. Κρίνοντας ότι είναι αδύνατον να ποσοτικοποιηθεί με ακρίβεια αυτή η απώλεια πραγματικών ευκαιριών στην βάση των στοιχείων τα οποία περιέχονται μέσα στην δικογραφία όπως αυτά προσκομίσθηκαν από τους διαδίκους, το Δικαστήριο αποφασίζει να αποφανθεί με βάση την αρχή της επιείκειας (*Centro Europa 7 S.r.l. και Di Stefano κατά Ιταλίας* [GC], αριθ. 38433/09, §§ 220-222, CEDH 2012, *Βάρφης κατά Ελλάδας (δίκαιη ικανοποίηση)*, αριθ. 40409/08, § 22, 13 Νοεμβρίου 2014, *Κοσμάς και λοιποί κατά Ελλάδας*, αριθ. 20086/13, §§ 94-96, 29 Ιουνίου 2017, και *Καναγκίνης κατά Ελλάδας (δίκαιη ικανοποίηση)*, αριθ. 27662/09, § 26, 8 Μαρτίου 2018).

76. Το Δικαστήριο κρίνει εύλογο να επιδικάσει στις προσφεύγουσες 300.000 EUR για την απώλεια των ευκαιριών, πλέον οποιουδήποτε ποσού το οποίο θα μπορούσε να οφείλεται ως φόρος.

Β. Ηθική βλάβη

77. Όσον αφορά την ηθική βλάβη, η δεύτερη προσφεύγουσα μόνον ζητεί ένα ποσό 30.000 EUR.

78. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το αξιούμενο ποσό είναι υπέρογκο και αδικαιολόγητο και ότι η τυχόν διαπίστωση της παραβίασης θα συνιστούσε μία επαρκή ικανοποίηση.

79. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι η πρώτη προσφεύγουσα υπέστη μία βέβαιη ηθική βλάβη την οποία η διαπίστωση της παραβίασης δεν θα μπορούσε να αποζημιώσει. Αποφαινόμενο στην βάση της αρχής της επιείκειας όπως επιβάλλει το άρθρο 41 της Σύμβασης, επιδικάζει στην ενδιαφερόμενη το ποσό των 10.000 EUR.

Γ. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

80. Οι προσφεύγουσες αξιώνουν από κοινού 10.000 EUR για τα έξοδα και την δικαστική δαπάνη στα οποία υποβλήθηκαν μέσα στο πλαίσιο της διαδικασίας η οποία διεξήχθη ενώπιον του Δικαστηρίου. Ισχυρίζονται ότι το ποσό αυτό αντιστοιχεί σε 208 ώρες εργασίας τις οποίες η δικηγόρος τους ανάλωσε στην διαδικασία αυτή και σύμφωνα με ένα ωριαίο τιμολόγιο που θα ζητούσε ένας έμπειρος δικηγόρος για 40 ώρες εργασίας. Τονίζουν ότι το ποσό αυτό συνιστά

μέρος μόνον της αμοιβής την οποία αυτές συμφώνησαν να καταβάλουν στην δικηγόρο τους στο τέλος της διαδικασίας και υπό την προϋπόθεση ότι η έκβαση της τελευταίας θα είναι ευνοϊκή γι'αυτές. Το συνολικό ποσό της αμοιβής θα εξαρτηθεί από εκείνο το οποίο θα επιδικαστεί για την ζημία. Αυτές ζητούν επίσης να κατατεθεί το ποσό αυτό απευθείας στον τραπεζικό λογαριασμό της δικηγόρου τους.

81. Η Κυβέρνηση υπογραμμίζει ότι οι προσφεύγουσες παρέλειψαν την υποχρέωσή τους να προσκομίσουν τα απαραίτητα δικαιολογητικά προκειμένου να αποδείξουν την καταβολή των εξόδων που ζητούνται και να επιτρέψουν τον ακριβή υπολογισμό τους. Όσον αφορά την επικαλούμενη συμφωνία η οποία έχει συναφθεί μεταξύ αυτών και της δικηγόρου τους και σύμφωνα με την οποία η πληρωμή θα λάβει χώρα μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου, αυτή αναφέρεται σε έξοδα απολύτως αόριστα και υποθετικά η ακρίβεια των οποίων δεν μπορεί να αποδειχθεί. Λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου ήταν έγγραφη, η ενδεχόμενη καταβολή των εξόδων και της δικαστικής δαπάνης δεν θα πρέπει να υπερβεί τα 1.000 EUR.

82. Σύμφωνα με την νομολογία του Δικαστηρίου, ένας προσφεύγων μπορεί να επιτύχει την καταβολή των εξόδων και της δικαστικής δαπάνης του μόνον στο μέτρο που θα αποδειχθεί το πραγματικό και το αναγκαίο τους καθώς και ο εύλογος χαρακτήρας του ύψους τους. Εν προκειμένω, λαμβανομένων υπόψη των εγγράφων που έχει στην διάθεσή του και των πιο πάνω αναφερομένων κριτηρίων, το Δικαστήριο κρίνει εύλογο να επιδικάσει στις προσφεύγουσες το ποσό των 2.500 EUR για την διαδικασία η οποία διεξήχθη ενώπιον του, πλέον οποιουδήποτε ποσού το οποίο μπορεί να οφείλεται ως φόρος επί του ποσού αυτού, ποσό το οποίο θα πρέπει να καταβληθεί απευθείας στον τραπεζικό λογαριασμό της δικηγόρου τους.

Δ. Τόκοι υπερημερίας

83. Το Δικαστήριο κρίνει προσηκόν να ευθυγραμμίσει το επιτόκιο των τόκων υπερημερίας με το επιτόκιο της οριακής χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Κηρύσσει την προσφυγή παραδεκτή,*

2. *Αποφαίνεται* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1,
3. *Αποφαίνεται*
- (α) ότι το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλει στις προσφεύγουσες, εντός προθεσμίας τριών μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης, τα ακόλουθα ποσά:
- i. 300.000 EUR (τριακόσιες χιλιάδες ευρώ), πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται επί του ποσού αυτού ως φόρος, για την απώλεια των ευκαιριών,
- ii. 10.000 EUR (δέκα χιλιάδες ευρώ), πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται ως φόρος, για την ηθική βλάβη,
- iii. 2.500 (δύο χιλιάδες πεντακόσια ευρώ), πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται ως φόρος, για τα έξοδα και την δικαστική δαπάνη, προς καταβολή απευθείας στον τραπεζικό λογαριασμό της εκπροσώπου τους,
- (β) ότι από την λήξη της πιο πάνω προθεσμίας και μέχρι την καταβολή, τα ποσά αυτά θα προσαυξηθούν με έναν απλό τόκο με επιτόκιο ίσο προς εκείνο της οριακής χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.
4. *Απορρίπτει* το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στα γαλλικά και στην συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 3 Δεκεμβρίου 2020, κατ'εφαρμογήν του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού του Δικαστηρίου.

(υπογραφή)

Renata Degener

Αναπληρώτρια Γραμματέας

(υπογραφή)

Ksenija Turković

Πρόεδρος